

تحدید نسل در نگاه رهبر معظم انقلاب اسلامی

وقتی نسلها پیر شدند، دیگر قابل علاج نیست

یکی از خطراتی که وقتی انسان درست به عمق آن فکر میکند، تن او می لرزد، این مسئله‌ی جمعیت است؛ که من به آقای دکتر هاشمی هم به‌نظم یک جمله‌ی کوتاهی گفتم، با آقای دکتر روحانی هم مفصل صحبت کردیم؛ مسئله‌ی جمعیت را جدی بگیرید؛ جمعیت جوان کشور دارد کاهش پیدا میکند. یک جایی خواهیم رسید که دیگر قابل علاج نیست. یعنی مسئله‌ی جمعیت از آن مسائلی نیست که بگوییم حالا ده سال دیگر فکر میکنیم؛ نه، اگر چند سال بگذرد، وقتی نسلها پیر شدند، دیگر قابل علاج نیست.

بیانات رهبر معظم انقلاب در دیدار اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی ۹۲/۹/۱۹

بلاشک از نظر سیاست کلی کشور، کشور باید برود به سمت افزایش جمعیت؛ البته به نحو معقول و معتدل

مسئله‌ی جمعیت که بجد هم مورد بحث و اختلاف نظر در جامعه است، مسئله‌ی بسیار مهمی است. بلاشک از نظر سیاست کلی کشور، کشور باید برود به سمت افزایش جمعیت؛ البته به نحو معقول و معتدل. همه‌ی اشکالات و ایرادهایی که وارد میشود - که بعضی از اشکالاتی را هم که مطرح می کنند ما دیده ایم - قابل برطرف شدن و قابل پاسخ دادن است. آنچه مهم است این است که کشور ما با ظرفیت طبیعی و باویژگی جغرافیای سیاسی خود احتیاج دارد به یک جمعیت بیشتر؛

بیانات رهبر معظم انقلاب در دیدار اعضای همایش ملی تغییرات جمعیتی و نقش آن در تحولات مختلف جامعه ۹۲/۸/۶

مبانی اسلامی و تفکر اسلامی در زمینه‌ی جمعیت و افزایش جمعیت یک چیزهای روشن و واضحی است

علاوه بر این - همانطور که قبلاً هم گفته ایم - مسئله‌ی نمای جوان برای کشور یک مسئله‌ی اساسی و مهم و تعیین کننده است. آن طوری که اهل علم و اهل تحقیق بررسی کرده اند و جوانب قضیه را ملاحظه کرده اند و آمارها را مورد مذاقه قرار داده اند، ما اگر چنانچه با این شیوه ای که امروز داریم حرکت می کنیم پیش برویم، در آینده‌ی نه چندان دور، یک کشور پیری خواهیم بود که علاج این بیماری پیری هم در حقیقت در دسترس نیست؛ حالا نه [اینکه] در دسترس ما نیست، [بلکه] در دسترس هیچکس نیست؛ یعنی امروز کشورهایی که در دنیا دچار پیری شده اند و قدرت زاد و ولد خودشان را از دست داده اند، بدشواری می شود گفت که راه علاجی برای حلّ این مشکل دارند. ما هم طبعاً با همین مشکل مواجه خواهیم شد؛ و نباید بگذاریم به اینجا برسد. البته مبانی اسلامی و تفکر اسلامی در زمینه‌ی جمعیت و افزایش جمعیت و با توجه به وضع جغرافیای سیاسی منطقه و کشور جمهوری اسلامی، یک چیزهای روشن و واضحی است.

بیانات رهبر معظم انقلاب در دیدار اعضای همایش ملی تغییرات جمعیتی و نقش آن در تحولات مختلف جامعه ۹۲/۸/۶

می خواهیم مسئله به شکل عمیق و علمی حل بشود، گره های ذهنی ای که وجود دارد باز بشود، حقیقت قضیه روشن بشود

همایشی که آقایان گذاشتید، به نظر منجر و کارهای بسیار خوب است. یعنی ما نمی خواهیم این قضیه را با شعار و با اینکه صلوات بفرست تمام بشود و مانند اینها پیش ببریم؛ می خواهیم مسئله به شکل عمیق و علمی حل بشود، گره های ذهنی ای که وجود دارد باز بشود، حقیقت قضیه روشن بشود و به اعتقاد من ما می توانیم این کار را بکنیم؛ یعنی متفکرین ما و صاحبان دانش مرتبط بامسئله‌ی جمعیت - در هر بخشی از بخشها - می توانند در این زمینه منطبق صحیح و قابل قبولی را ارائه کنند.

بیانات رهبر معظم انقلاب در دیدار اعضای همایش ملی تغییرات جمعیتی و نقش آن در تحولات مختلف جامعه ۹۲/۸/۶

فرهنگ سازی در این مسئله مثل خیلی از مسائل دیگر اجتماعی، حرف اول را میزند؛ باید فرهنگ سازی بشود

این همایش البته قدم اول است، یعنی قدم ابتدایی است، [اما] از گذاشتن قانون به نظر من مهم تر است، چون فرهنگ سازی در این مسئله مثل خیلی از مسائل دیگر اجتماعی، حرف اول را میزند؛ باید فرهنگ سازی بشود که متأسفانه امروز این فرهنگ سازی نیست، تعطیل است؛ با اینکه گفته شده، ما هم گفته ایم، دیگران هم گفته اند، در مجلس هم مطرح شده، بعضی ها هم کم و بیش اینجا و آنجا بحث میکنند، لیکن کار فرهنگی به معنای صحیح انجام نگرفته.

بیانات رهبر معظم انقلاب در دیدار اعضای همایش ملی تغییرات جمعیتی و نقش آن در تحولات مختلف جامعه ۹۲/۸/۶

فکر را در کشور بگسترانید؛ آن وقت فکری هم که گسترش پیدا می کند، باید فکر عمیق و اساسی و منطقی و قانع کننده برای هر کسی باشد

به نظر من این کار شما کار خوبی است، کار مناسبی است؛ منتها اکتفا نکنید به اینکه یک میزگردی تشکیل بشود و سخنرانی ای گذاشته بشود و مثلاً تعدادی مقاله چاپ بشود؛ اینها کارهای لازمی است، اما ناکافی است؛ بایستی از امکاناتی که در کشور وجود دارد استفاده کنید، فکر را در کشور بگسترانید؛ آن وقت فکری هم که گسترش پیدا میکند، باید فکر عمیق و اساسی و منطقی و قانع کننده برای هر کسی باشد؛ بنابراین باید کار بشود روی این مسئله که لابد آقایان این کار را کرده اید. من معمولاً وقتی گروه‌ها و افرادی دنبال این هستند که مثلاً یک گردهمایی و همایشی را ترتیب بدهند، همیشه سفارش میکنم، میگویم شما آمد(پایان) را نزدیک قرار ندهید؛ یعنی فرصت قرار بدهید برای اینکه بتوانید کار بکنید، تا آنچه بروز می کند در این همایش، یک چهره و نمای مطلوبی داشته باشد، آبرومند باشد. و لابد آقایان این کار را کرده اید، چون بحمدالله شما اهل فضل و اهل تحقیق هستید و مؤسسه‌ی شما، مؤسسه‌ی ای است که سابقه‌ی خوبی در این زمینه‌ها دارد؛ لیکن کار را به اینجا متوقف نکنید. بیانات رهبر معظم انقلاب در دیدار اعضای همایش ملی تغییرات جمعیتی و نقش آن در تحولات مختلف جامعه ۹۲/۸/۶

عوامل کاهش جمعیت و موجبات افزایش جمعیت به نحو مطلوب و با اعتدال متناسب، درست سنجیده بشود، مطرح بشود [تا] اقناع بشوند افکار نخبگان

جوانب قضیه را بسنجید، ببینید چه چیزهایی است که موجب می شود جامعه ما دچار میل به کم فرزند می شود. این میل به کم بودن فرزند، یک عارضه است؛ ولاً انسان به طور طبیعی فرزند را دوست می دارد. چرا ترجیح می دهند افرادی که فقط یک فرزند داشته باشند؟ چرا ترجیح می دهند فقط دو فرزند داشته باشند؟ چرا زن به شکلی، مرد به شکلی پرهیز می کنند از فرزند داری؟ اینها را بایستی نگاه کرد و دید عواملش چیست؛ این عوامل را پیدا کنید، بر روی علاج این عوامل بیماری را -که به اعتقاد بنده اینها عوامل بیماری زاست- متخصصین و صاحبان اندیشه را بخواهید فکر کنند. فرض کنید مثلاً بالا رفتن سن ازدواج؛ بلاشک یکی از چیزهایی که باروری را محدود می کند، بالا رفتن سن ازدواج است؛ خب، این یکی از کارهایی است که باید در کشور فکر بشود. چرا سن ازدواج در کشور ما بالا رفته؟ مگر جوان هفده ساله، هجده ساله، نوزده ساله، احتیاج ندارد به اطفاء نیاز جنسی و غریزه‌ی جنسی؟ ما باید این را فکر کنیم. خب، از آن طرف می گویند که اینها خانه ندارند، شغل ندارند، درآمد ندارند؛ ببینیم چگونه می شود کاری کرد که همه‌ی اینها با هم جمع بشود. ما نباید تصور بکنیم که حتماً بایستی یک نفری خانه‌ی ملکی داشته باشد، یک شغل درآمد داری داشته باشد، بعد ازدواج بکند؛ نه، **إِنْ يَكُونُوا فُقَرَاءَ يُعْنِهِمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ؛ (۴)** این قرآن است [که] با ما دارد اینجور حرف می زند. یعنی همه‌ی آن گره‌های ذهنی‌ای را که وجود دارد در این زمینه، باید شما باز کنید، یعنی شأن شما و همایشی از این قبیل، این است که بایستی این کار فکری و علمی را بکنید؛ یعنی صرفاً بیان فکر، بیان خواست و حتی شعارهایی در این زمینه نباشد. واقعاً کار بشود، کار فکری بشود؛ عوامل کاهش جمعیت و موجبات افزایش جمعیت به نحو مطلوب و با اعتدال متناسب، درست سنجیده بشود، مطرح بشود [تا] اقناع بشوند افکار نخبگان. در این زمینه خب الان عامه‌ی مردم، بعضی‌ها متدینند، بعضی‌ها متعبدند، وقتی گفته می شود، می روند سراغ باروری بیشتر؛ لکن نخبگان جامعه باید قانع بشوند، باید مسئله را قبول کنند؛ اگر نخبگان قبول کردند، کار سهل می شود، کار فرهنگ سازی آسان می شود. در این زمینه‌ها ان شاء الله بایستی آقایان تلاش کنید و امیدواریم ان شاء الله موفق باشید. بیانات رهبر معظم انقلاب در دیدار اعضای همایش ملی تغییرات جمعیتی و نقش آن در تحولات مختلف جامعه ۹۲/۸/۶

قطعاً این کشور با این سطح وسیع، با این تنوع آب و هوایی، با این امکانات فراوان زیرزمینی، با این استعداد بالقوه‌ی علمی که در این کشور وجود دارد، می تواند یک کشور پرجمعیتی باشد و ان شاء الله خودش هم این جمعیت را اداره کند

بنده همچنان معتقدم کشور ما کشور هفتاد و پنج میلیونی نیست، کشور ما کشور صد و پنجاه میلیونی [است]، حالا ما دست کم را گرفتیم گفتیم صد و پنجاه میلیون؛ بیشتر هم می شود گفت. قطعاً این کشور با این سطح وسیع، با این تنوع آب و هوایی، با این امکانات فراوان زیرزمینی، با این استعداد بالقوه‌ی علمی که در این کشور وجود دارد، می تواند یک کشور پرجمعیتی باشد و ان شاء الله خودش هم این جمعیت را اداره کند؛ یعنی همچنان که ما فکر می کنیم که اگر چهار پنج بچه افتاد روی دوش یک خانواده وضع زندگیشان چگونه خواهد شد، فکر این را هم بکنید که این چهار پنج بچه وقتی بزرگ شدند و کاری پیدا کردند و شغلی پیدا کردند چه کمکی می توانند به پیشرفت کشور بکنند؛ یعنی این را هم باید فکر کرد. بیانات رهبر معظم انقلاب در دیدار اعضای همایش ملی تغییرات جمعیتی و نقش آن در تحولات مختلف جامعه ۹۲/۸/۶

یک نگاه مقلدانه ای به زندگی غربی یا به زندگی اروپایی وجود داشته که به اینجایا منتهی شده و میراث آن به ماها رسیده

یک نگاه مقلدانه ای به زندگی غربی یا به زندگی اروپایی وجود داشته که به اینجایا منتهی شده و میراث آن به ماها رسیده؛ ما هم در یک برهه ای از زمان غفلت کردیم، کاری که باید انجام بدهیم انجام ندادیم. در حالی که امروز در [بعضی] از همین کشورهای غربی از کاهش باروری دارند زیان می بینند، پشیمانند؛ و در بعضی از کشورهای غربی مطلقاً کاهش باروری وجود ندارد؛ یعنی خانواده های پر جمعیت؛ مثلاً خانواده ی آمریکایی با ده دوازده بچه، چطور خانواده ی ایرانی [که] می خواهد از او تقلید کند باید حتماً یک بچه داشته باشد یا دو بچه! که این الان وجود دارد و گزارشها و خبرها از این واقعیت به ما اطلاع می دهد. ان شاء الله که موفق و مؤید باشید. بیانات رهبر معظم انقلاب در دیدار اعضای همایش ملی تغییرات جمعیتی و نقش آن در تحولات مختلف جامعه ۹۲/۸/۶

با این روند کنونی، کشور دچار پیری عمومی خواهد شد

آینده ی پر امید، یکی دیگر از واقعیت های کشور است. این نسل جوان خیلی قیمت دارد. من پارسال ماه رمضان همین جا مطلبی را گفتم و خب، مختصری دنبال شد؛ نه به صورت کامل. مسئله ی تحدید نسل برای کشور ما خطر است؛ من به شما عرض بکنم. محدود کردن نسل، برای کشور ما یک خطر بزرگی است. ما در منطقه ی خطر مبالغ زیادی پیش رفتیم، باید برگردیم؛ میتوانستیم جلوی این کار را بگیریم، نگرفتیم. آنچه که متخصصین و کارشناسان، با نگاه های علمی، با دقت علمی بررسی کرده اند، ما را به این نتیجه میرساند که با این روند کنونی، کشور در آینده دچار مشکل فراوان خواهد شد؛ کشور دچار پیری عمومی خواهد شد. این تحدید نسل، چیز بدی است. البته شنیدم در مجلس طرحی در حال بررسی است؛ منتها آنطور که برای ما نقل کردند، آن طرح جواب نمیدهد؛ این مقداری که در این طرح دیده شده، جوابگو نیست. مسئولین و علاقه مندان و آشنایان با مقتضیات این کار در مجلس، باید توجه کنند و درست انجام دهند. بیانات رهبر معظم انقلاب در دیدار مسئولین نظام ۹۲/۴/۳۰

فرزندآوری یک مجاهدت بزرگ است

یکی از مهمترین وظائف زن، خانه داری است. همه میدانند؛ بنده عقیده ندارم به این که زنها نباید در مشاغل اجتماعی و سیاسی کار کنند؛ نه، اشکالی ندارد؛ اما اگر چنانچه این به معنای این باشد که ما به خانه داری به چشم حقارت نگاه کنیم، این میشود گناه. خانه داری یک شغل است؛ شغل بزرگ، شغل مهم، شغل حساس، شغل آینده ساز. فرزندآوری یک مجاهدت بزرگ است. ما با خطاهایی که داشتیم، با عدم دقت هایی که از ماها سر زده، یک برهه ای در کشور ما متأسفانه این مسئله مورد غفلت قرار گرفت و ما امروز خطراتش را داریم می بینیم؛ که من بارها این را به مردم عرض کرده ام؛ پیر شدن کشور، کم شدن نسل جوان در چندین سال بعد، از همان چیزهایی است که اثرش بعداً ظاهر خواهد شد؛ وقتی هم اثرش ظاهر شد، آن روز دیگر قابل علاج نیست؛ اما امروز چرا، امروز قابل علاج است. بیانات رهبر معظم انقلاب در دیدار جمعی از مداحان ۹۲/۲/۱۱

فرزندآوری یکی از مهمترین مجاهدتهای زنان و وظائف زنان است

فرزندآوری یکی از مهمترین مجاهدتهای زنان و وظائف زنان است؛ چون فرزندآوری در حقیقت هنر زن است؛ اوست که زحماتش را تحمل میکند، اوست که رنجهایش را میبرد، اوست که خدای متعال ابزار پرورش فرزند را به او داده است. خدای متعال ابزار پرورش فرزند را به مردها نداده، در اختیار بانوان قرار داده؛ صبرش را به آنها داده، عاطفه اش را به آنها داده، احساساتش را به آنها داده، اندامهای جسمانی اش را به آنها داده؛ در واقع این هنر زنها است. اگر چنانچه ما اینها را در جامعه به دست فراموشی نسپریم، آن وقت پیشرفت خواهیم کرد. بیانات رهبر معظم انقلاب در دیدار جمعی از مداحان ۹۲/۲/۱۱

این چهره ی جوانی که امروز جامعه ی ایرانی دارد، از او گرفته خواهد شد

حد زاد و ولد در جامعه ی ما چیست؟ من اشاره کردم؛ یک تصمیم زمان دار و نیاز به زمان و مقطعی را انتخاب کردیم، گرفتیم، بعد زمانش یادمان رفت! مثلاً فرض کنید به شما بگویند آقا این شیر آب را یک ساعت باز کنید. بعد شما شیر را باز کنی و بروی! ماها رفتیم، غافل شدیم؛ ده سال، پانزده سال. بعد حالا به ما گزارش میدهند که آقا جامعه ی ما در آینده ی نه چندان دوری، جامعه ی پیر خواهد شد؛ این چهره ی جوانی که امروز جامعه ی ایرانی دارد، از او گرفته خواهد شد. حد زاد و ولد چقدر است؟ بیانات رهبر معظم انقلاب در دیدار جوانان استان خراسان شمالی ۹۱/۷/۲۳

این نسل جوانی که امروز ما داریم، اگر در ده سال آینده، بیست سال آینده و در دوره‌ها و مرحله‌های آینده‌ی این کشور بتوانیم آن را حفظ کنیم، همه‌ی مشکلات کشور را اینها حل می‌کنند

یکی از مهمترین موجودی‌های بارزش ما، همین نسل جوان تحصیلکرده است. نسل جوان تحصیلکرده، هم شجاعت دارد، هم امید دارد، هم نشاط و تحرک دارد. من همین جا در داخل پرانتز عرض بکنم؛ یکی از خطاهائی که خود ما کردیم - بنده خودم هم در این خطا سهیمم - این مسئله‌ی تحدید نسل از اواسط دهه‌ی ۷۰ به این طرف باید متوقف میشد. البته اولی که سیاست تحدید نسل اتخاذ شد، خوب بود، لازم بود، لیکن از اواسط دهه‌ی ۷۰ باید متوقف میشد. این را متوقف نکردیم؛ این اشتباه بود. عرض کردم؛ مسئولین کشور در این اشتباه سهیمند، خود بنده‌ی حقیر هم در این اشتباه سهیمم. این را خدای متعال و تاریخ باید بر ما ببخشد. نسل جوان را باید حفظ کرد. با این روند کنونی اگر ما پیش برویم - من چندی پیش هم در ماه رمضان در سخنرانی گفتم - کشور پیر خواهد شد. خانواده‌ها، جوانها باید تولید مثل را زیاد کنند؛ نسل را افزایش دهند. این محدود کردن فرزندان در خانه‌ها، به این شکلی که امروز هست، خطاست. این نسل جوانی که امروز ما داریم، اگر در ده سال آینده، بیست سال آینده و در دوره‌ها و مرحله‌های آینده‌ی این کشور بتوانیم آن را حفظ کنیم، همه‌ی مشکلات کشور را اینها حل میکنند؛ با آن آمادگی، با آن نشاط، با آن شوقی که در نسل جوان هست، و با استعدادی که در ایرانی وجود دارد. پس ما مشکل اساسی برای پیشرفت نداریم. بیانات رهبر معظم انقلاب در دیدار اجتماع مردم بجنورد ۹۱/۷/۱۹

کشور باید نگذارد که غلبه‌ی نسل جوان و نمای زیبایی جوانی در کشور از بین برود؛ و از بین خواهد رفت اگر به همین ترتیب پیش برویم

از لحاظ نیروی انسانی، ما هفتاد و پنج میلیون نفر جمعیت داریم؛ این جمعیت عامل خیلی مهمی است. من این را همین جا عرض بکنم؛ جمعیت جوان و بانشاط و تحصیلکرده و باسواد کشور، امروز یکی از عاملهای مهم پیشرفت کشور است. در همین آمارهائی که داده میشود، نقش جوانهای تحصیلکرده و آگاه و پر نشاط و پرنیرو را می‌بینید. ما باید در سیاست تحدید نسل تجدیدنظر کنیم. سیاست تحدید نسل در یک برهه‌ای از زمان درست بود؛ یک اهدافی هم برایش معین کردند. آنطوری که افراد متخصص و عالم و کارشناسان علمی این قسمت تحقیق و بررسی کردند و گزارش دادند، ما در سال ۷۱ به همان مقاصدی که از تحدید نسل وجود داشت، رسیدیم. از سال ۷۱ به این طرف، باید سیاست را تغییر میدادیم؛ خطا کردیم، تغییر ندادیم. امروز باید این خطا را جبران کنیم. کشور باید نگذارد که غلبه‌ی نسل جوان و نمای زیبایی جوانی در کشور از بین برود؛ و از بین خواهد رفت اگر به همین ترتیب پیش برویم؛ آنطوری که کارشناسها بررسی علمی و دقیق کردند. اینها خطایات نیست؛ اینها کارهای علمی و دقیقی کارشناسی شده است. اگر چنانچه با همین وضع پیش برویم، تا چند سال دیگر نسل جوان ما کم خواهد شد - که امروز قاعده‌ی جمعیتی ما جوان است - و بتدریج دچار پیری خواهیم شد؛ بعد از گذشت چند سال، جمعیت کشور هم کاهش پیدا خواهد کرد؛ چون پیری جمعیت با کاهش زاد و ولد همراه است. یک زمانی را مشخص کردند و به من نشان دادند، که در آن زمان، ما از جمعیت فعلی مان کمتر جمعیت خواهیم داشت. اینها چیزهای خطرناکی است؛ اینها را بایستی مسئولین کشور بجد نگاه کنند و دنبال کنند. بیانات رهبر معظم انقلاب در دیدار کارگزاران نظام ۹۱/۵/۳

همه‌ی مسئولین کشور - نه فقط مسئولین اداری - روحانیون، کسانی که منبرهای تبلیغی دارند، باید در جامعه درباره‌ی آن فرهنگ‌سازی کنند

در این سیاست تحدید نسل حتماً بایستی تجدیدنظر شود و کار درستی باید انجام بگیرد. این مسئله‌ی افزایش نسل و اینها جزو مباحث مهمی است که واقعاً همه‌ی مسئولین کشور - نه فقط مسئولین اداری - روحانیون، کسانی که منبرهای تبلیغی دارند، باید در جامعه درباره‌ی آن فرهنگ‌سازی کنند؛ از این حالتی که امروز وجود دارد - یک بچه، دو بچه - باید کشور را خارج کنند. رقم صد و پنجاه میلیون و دویست میلیون را اول امام گفتند - و درست هم هست - ما باید به آن رقمها برسیم. بیانات رهبر معظم انقلاب در دیدار کارگزاران نظام ۹۱/۵/۳

هر اقدام و تدبیری که می‌خواهد برای متوقف کردن رشد جمعیت انجام بگیرد، بعد از صد و پنجاه میلیون انجام بگیرد

جمعیت کشور، هفتاد و پنج میلیون. البته بنده همین جا عرض بکنم؛ من معتقدم که کشور ما با امکاناتی که داریم، میتواند صد و پنجاه میلیون نفر جمعیت داشته باشد. من معتقد به کثرت جمعیتیم. هر اقدام و تدبیری که می‌خواهد برای متوقف کردن رشد جمعیت انجام بگیرد، بعد از صد و پنجاه میلیون انجام بگیرد

بیانات رهبر معظم انقلاب در دیدار مسئولان نظام ۹۰/۵/۱۶

ما اگر دو برابر امروز هم جمعیت داشته باشیم، باز هم می‌توانیم بدون کمترین نیازی به کشورهای دیگر، خود را به بهترین وجه اداره کنیم

ما اگر دو برابر امروز هم جمعیت داشته باشیم، باز هم می‌توانیم بدون کمترین نیازی به کشورهای دیگر، خود را به بهترین وجه اداره کنیم. این ظرفیت خوب، هم در خاک بابرکت ما، و هم در استعدادهای انسانی ممتاز کشور، و هم در دستورات و روش و قانون اساسی، و هم در مسئولان ما وجود دارد. بیانات رهبر معظم

انقلاب در مراسم بیعت اقشار مختلف مردم ۶۸/۴/۱۸